

صاحب و محرری: ح. یوسف شناسی

آبونه شرائطی:

بولغارستان ایچون سنه لکی ۱۰۰ ،
آلتی آیلنی ۶۰ لفدر .
خارج ایچون سنه لکی ۲۰۰ ،
آلتی آیلنی ۱۰۰ لفدر .
آبونه بدلی پشیندر .

آدرس: عثمان یازارنده (انتباه) اداره خانه سی
نسخه سی: ۴ لفدر

انتباه

مدیر مسئول: بصری

مسئله مزه موافق یازیلر مع الممنونیه
قبول اولتور .

درج ایلمه یین یازیلر اعاده اولونماز .
مکتوبلر و بائجه ارسالات مدیریت نامه
کوندرملی و امضایر اوقوناقلی اولمایدیر

В-кѣ „ИНТИБАХЪ“
(се събуждане)

гр. О.-Пазаръ 1 бр. 4 лева.

(اسکی نسخه لر ۸ لفدر)

اون بئش کونده بر نشر اولتور مستقل مسلمان غزته سیدر

(آدرس تبدیلی ۵ لفدر)

год. 1 брой 8

جمعه ۳۰ مارت ۱۹۲۸

برنجی سنه — صای ۸

اصول محاکمه حقوقیه قانوننک ۱۲۲۲ نجی ماده سنک

تعديلی مناسبتيله

بولغارستان اصول محاکمه حقوقیه قانوننک، بالخاصه مدت
مدیده سورونجه مده قلمسنة مساعد اولان احکامنک اصلاحی
مقصودی ایله ، تعديلی متضمن عدلیه نظارتجه تنظیم اولنان
بر لایحه قانونیه نك مجلس مبعوثانجه در دست تذکر بولندی
معلوماته حکومتنک توزیع عدالتده سرعت و سهولتی استهداف
ایدن شو حرکتی ، هیچ شبهه یوق ، که تقدیر و ستایشه لایق
مساعی مشکوره ددر . هر هانسی بر شکل حکومتده اساس
ملک ، هر شیدن اقدم تبعه ایچون تأمین عدالت قضیه سی در .
اسلامیتنک « کفر ایله دولت پایدار اولور ، فقط ظلم ایله
پایدار اولمز » دستوریه دینک توزیع عدالتنه نه درجه ده
عطف اهمیت ایتدیکنی کوسترن براهین قاطعه ددر .

بز حکومتی بو جهندن تبریک ایتکه برابر یالکنز
بر نقطه اوزرینه نظر دقتی جلب ایتکی مقتضای وظیفه عد
ایده رز . زیرا تعديلی موضوع بحث اولان مواد میاننده محاکم
شرعیه نك صلاحیتی تعیین ایدن بوجه مذکور ۱۲۲۲ نجی
ماده دخی وارددر . مذکور ماده نك برنجی فقره سنده اولادایله
ابوین ، ایکنجی فقره سنده زوج ایله زوجیه بیننده متحدت
شخصی و مالی و منازعات ایله ، اوچنجی فقره سنده نکاح
و طلاق و ثبوت نسبه و دوردنجی فقره سنده وصیت و میراثه
عائد اختلافاتک عدل و فصلی محاکم شرعیه ترک و تخصیص
ایدلشددر . بزم خبر آلدیغمز نظرأ بودعوالردن نکاح و طلاقه
و ثبوت نسبه عاؤ اولانلر محاکم شرعیه براقبله رق دیگر
دعوالر محاکم نظامیه آلتیق صورتیه سالف الذکر ماده نك
تعديلی التزام اولمقددر .

فی الحقیقه مقتضای عدالت و عدم کفایتی یوزندن
محاکم شرعیه نك بطاقت و عدم انتظامندن بزرده مشتی یز .
لکن بوقباحت اوراده تطبیق ایدلکنده اولان شرع شریفک
احکام منیفه سنده دکل ، مقتضای احکام شرعیه و اصولیه یی
تطبیق خصوصنده درایت و کفایتسنز لکننده در . دیگر جهندن
دعوالرک سرعت و سهولت انتاجنده مؤثر اولان احکام
اسادن زیاده اصوله تعلق ایدر . الیوم محاکم شرعیه مابه
التطبیق اولان اصول محاکمه بولغارستانک اصول محاکمه

۱۳ — لوندرده انتشار ایدن (شرق قریب) مجموعه سی

۱۳ نیسان ۱۹۲۲ نسخه سنده دیدی که :

حضرت محمد حقنده دوشونوشمز نه شکنده اولور ایسه
اولسون ، شونی اعتراف ایتک مجبوریتنده یز که قرآن ، تزیل
و ترتیب اعتباریه شایان حیرت و معجز بر اثر در . قدر
و قیمتیه ، عظمتیه ، فضیلتیه و بر جوق نقاط نظرندن
کوزلکنی انکار ایتک عقل و منطقندن محروم اولوق اولور .

— مابعدی وار —

محمد امین

حضرت قرآن و اصيل تورک

اوروپا علماسنک اعترافلری و لووانتهن تورک

— یکن نسخه دن مابعد —

۶ — فرانسیز فیلسوفلرندن (آله کسی لووازون)
دیورکه :

حضرت محمد جهانیه اولیه بر کتاب براقشدرکه بر نادره
بلاغت ، بر محله اخلاق و بر کتاب مقدسدر . بی بی فنی
کشفیات ، یاخود علم و عرفانک یاردمیه حل اولنان ، یاخود
حلنه اوغراشیلان مسائل آراسنده بر مسئله یوقدرکه اسلامیتنک
اساساتیه تعارض ایتسین ! قرآن کریم و تعالیمی ایله قوانین
طبیعیه آراسنده تام بر آهنگ کورولمکده در .

۷ — قرآنک متعصب منقدی و مترجمی (جورج سدل)
دیورکه :

قرآن بذاته دائمی بر معجزه در . بو کتاب مقدسک ،
تا کنندیسی منشأینک سهاوتی اثباته کافیدر . محمد بو معجزه یه
استناداً کنندیسنک بر پیغمبر اولارق طائمانسی ایسته مشدر .

۸ — پروفیسور ادوار مونته دیورکه :
راسیونالیزم یعنی عقلیه کله سنک مفادیتی و تاریخی اهمیتی
توسیع ایده بیلیرسک مسلمانلرک عقلی بر دین اولدیغی سویله یه
بیلیرز . عقل و منطق مصداقیله عقائد دینییه محاکمه ایدن
مکتب فلسفی به راسیونالیزم کله سنک اسلامیه تمامیه منطبق
اولدیغی تسلیم ایتکه تردد ایتز .

رسول اکرمک شعور و ادراک تمثالی اولدیغی ، دماغنک
ایمان ایشیغیه و کامل تعیین ایله پر نور اولدیغی محقددر .

۹ — کبریج دارالفنون مدرسلرندن فارلایل دیورکه :
قرآنک باشلیجه خصوصیتلرندن بری اونک اصلیتیدر .
بم فکر و قناعتمه کوره قرآن سراپا صمیمیت و حقانیتله
دولودر .

۱۰ — قونت هازی دوفاستری دیورکه : قرآن او
کله الهی درکه حضرت عمر کبی بر انسانی خوشنود ایتش ،
و اونی ایمان ایله سیراب ایلشددر . ینه بو او کله درکه حضرت
جعفر اونک حضرت یحیایه تعلق ایدن آیتلرینی حبش نجاشیسنک
حضورنده او قودینی زمان باشینک پاپاسلری اغلامشدر .

۱۱ — (مستر مارمادوق بیقنهول) لوندرده اسلامیت
و عصریلک حقنده ایراد ایتدیکی بر نقطه دیدی که :

عجازی حضرت محمد طرفندن بیان اولنان قرآن حقیقه
بر معجزه در . دنیا ده قرآنه بکزر بر کتاب یوقدر . و بو
کتاب حقیقه بحر العقولدر .

۱۲ — فرانسه نك المشهور مستشرقلرندن (سه دیو)
دیورکه :

قرآن اخلاق و فلسفه نك بوتون اساساتی جامعدر .
مسلمانلر باربار بر دین دینلر شعورندن محروم انسانلرددر .

۳ — الک بنام فرانسیز مستشرقلرندن دوقطور مورس
(لوپارل فرانسیز رومان) آلدی غزته ده دیدی که :

قرآن هر تنقیدک فوقنده بر فصاحت و بلاغت معجزه .
سیدر . قرآن ، طبیعتک ازلی عنایت ایله انسانه بخش ایتدیکی
کتب سهاوتیه نك کوزه لیدر . بشرک رفاهی نقطه نظرندن
قرآنک بیاناتی یونان فلسفه سنک افاداندن پک علویدر .
أدبیات ایله علاقه دار اولانلر ایچون قرآن بر کتاب ایدر .
لسان متخصصری ایچون قرآن بر خزینه الفاظدر . شاعرلر
ایچون قرآن بر منبع آهنگدر . بوندن بشقه بو کتاب احکام
فقهیه نامه بر محیط المعارفدر . قرآنک هر کون ده فاضله
اکلاشیلان ، فقط یتیمه یین اسراری ، شعر و نثرده استاد
اولان مسلمانلری ، اسلوبنک نزاهت و علوتی حضورنده
دیز چوکمه مجبور ایتکده در .

۴ — (انکلیزجه — عربجه) ، (عربجه — انکلیزجه)
لغتاری محرری استه نفاص قرآن حقنده دیورکه :

قرآنده بویوک بر انسانک حیاتی ، سجه سی الک واضح
بر شکله کورولمکده در . قارلایل ؛ (قرآنک علوتی ؛
اونک جهانشمول حقیقتنده در .) دیدیکی زمان شبهه سز
دوغری سویلشددر . محمدک دوغرولقی ، فعالیتیه ، حقیقتی
تحریده صمیمیتی ، لایتنزل عزیمی ، هیچ بر وقت صارصیلمایان
ایمانی ، کنندیسی دیکه مک ایسته مینلره ازلی حقیقتی دیکتمک
یولونده کی ثباتی ، بکا قایرسه ؛ اونک ، او جسور و عز مکار
پیغمبرک خاتم رسالت اولدیغنه الک قطعی و الک آمین دلیللرددر .

۵ — موسوی علملردن (امانویل دوئهس) انکلیز نك

(قوار نعلی ره یو) مجموعه سنده یازدیغی بر مقاله ده دیورکه :
عربلری اسکندر کبیرک امپراطور لغندن دها چوق واسع
ملکتملر فتحنه ، روما دولتمندن دها بویوک بر دولتی فقط
بو دولتنک تأسیسی ایچون کچن زمانک آلتیده بری طرفنده
تأسیسه موفق ایدن کتاب مقدسندن بحث ایده چکز .

بو ؛ او کتابدرکه اونکله مسلمانلر اوروپایه حاکم اولارق
کیرمشلردر . فنیکه لیلر اوروپایه تجار ، یهودیلر اوروپایه ملتچی
و یا اسیر اولارق کیردکلری حالده مسلمانلر اوروپایه حاکم
اولارق کیرمشلردر . و بو مسلمانلر قرآنک یاردمیه اوروپایه
عرفان مشعله سنی طاشیمشلردر . فی الحقیقه مسلمانلر غربیلره ،
شرقلیره فلسفه ، طب ، هیئت ، شعر او کرتشلرددر . یونانک
اولو دماغنه و اولو عرفانه حیات ویرمشلر ، بوتون دنیایی
جهالت قراکلرلی احاطه ایتشکن هر طرفه نور افاضه ایلشلر
و بو اعتبارله بو انسانلر علوم جدیدنک تمثیلرینی آتمشلرددر .

حقوقه قانونى در ديكر دعوا الورده اولدينى كى ميراث دعوا الينك ده سرعت و سهولت انتاجى قضيه سنك احكام شريعت هيج بر جهت تماسى يوقدر . بو جهت اصول محاكمه حقوقيه قانونك دعوا لك تصديق رؤيتى موجب اولان احكامك صورت عموميه ده تعديل ايله تحت تأمينه آله بيلير . بناء عليه وراثت دعوا الينك تبديل مرجعى ، دها آچيق تعبير ايله محاكم شرعيه دن آلتهرق محاكم نظاميه و ورلسنى ضرورى قيلمه حق اورته ده هيج بر سبب يوقدر . شايد مقتبل من اصول محاكمه حقوقيه قانونك احكامنه واقف و احكام جليله فقهيه نك بحق تطبيق امرنده ايجاب ايدن معلومات علميه يى حازر دكلرسه ، كه بونى مع الاسف ، زلزله دى تصديق ايتك اضطرابنده يز ، اوحالده حكومتجه محاكم شرعيه ايجون مقتدر ، لسانه آشنا و حقوقشناس حاكم يتيشدير مك مقصدى ايله آچيلمش اولان مدرسه النوابك على قسمنى آچيق بلغا مابلغ بوقصانى تلافى كلى در . زيرا بوكون نوابك تالى قسمنى اكال ايتش الى قلم طوتان ، فكر و عرفان صاحبي نيجه ذكى كنجلر من وارد ، كه بونلر اوج سنه دها نوابك على صنفلرنده اوقولتق اوزره مرتب پروگرام موجبنه حقوق اساسيه ، حقوق دول ، حقوق اداره ملكيه ، حقوق مدينه و جزايه و اصول ماليه درسلى ايله علم جليل فقهي واز جمله ملكتمه موجود و مرجى اولان قانونلرى تدرس ايدجك اولورلر محاكم شرعيه منك ناصيه بلندينى يار و اغيايه قارشى بحق يوكسلته جك برسويه علميه و اخلاقيه ده حاكم اولهرق يتيشديرلش اوله جقارينه شبهه يوقدر .

فكر من ياكش آكلاشمسون ، بز محاكم نظاميه يه قارشى اعتماد سزلىق پرورده ايدن بر آدم دكلز . كچه بوراده ده بر دعوا نك سنه لرجه سوروكلمديكنه شاهد اولقله برابر بوقباحق محاكمه ويا حاكمه عطف ايدجك قدر مسائل حقوقيه يه بيكانه دكلز . بولغارستانك هر درلور فرقه اختلاف و احتراصلرينك فوقده اولهرق افتخار ايديله جكي مؤسساندن برى ده عدالىتى حق تمثيل ايدن محاكمه . بالقوه بولغارستانك توركيه دن توارث ايتديكى قايتولاسيونلر و قتيله دول معظمه جه بالقفل تطبيقندن صرف نظر ايدلمش اولمى ده بولغارستان محاكمه داخل و خارجه قارشى هر صورته انقاي امنيت ايدجك بر درجه كال و علويته تقدير اولنديغك جانلى بردليلى در . آنجق مسلمان بر عائلده اولاد ايله اوين و زوج ايله زوجه نك وضعیت شخصيه و ماديلى قانونى اولمقندن زياته شرعى احكامه استناد ايتديكى كى بالخاصه ميراث دعوا لرى دوغرىدن دوغرى يه نصوص قرآن نه دن استنباط اولنان فرائض احكامنه تابع در . قانون اساسيمزك ٤٠ نجى ماده سنده صراحت ذكر و بيان ايدليك اوزره بولغارستانده موجود قوانين مرعيه احكام صريحه سنه مغاير اولماق شرطي ايله هر هانكى بر دين و مذهب اربابى ايجون يك واسع مقياسده بر حریت و جدانيه تأمين اولمقده در . احكام فرائض شيمدى يه قادار بلا قيد و شرط بولغارستانده تطبيق ايدلمش اولمى ايسه احكام مذكوره نك بولغارستان قوانينه مغاير بر جهتي احتوا ايتمديكنه دليل در . بوجهت حكومتجه ده معلوم و مسلمدر ، كه مسلمانلر كى لكز عبادات و طاعات خصوصنده دكل ، مناسكات و معاملاتده حمله حقوقى قرآن عظيم الشان در . بر خريستيانى احكام جليله انجيليه ايله عملدن منع ايتك نه در جه ده غير قانونى بر حركت ايسه سكر يوز يك مسلمانى قرآن كريمك حكم منيفى ايله عامل اولمقندن منع ايتك ده او نسبتده ياكش بر حركت در . بوراده مقصد من حكومتك حر كاتنى تنقيد ايتمكدن زياته وراثت احكامك مسلمانلر ايجون بو درجه حازر اهميت بر مسئله دينيه اولديغنه واقف اولديغندن دولاي بويه بر تعديل لاقى ترويج ايتديكنه قانع اولديغمزدن اونى ساده جه تنوير ايتك ايستمرز . قباحث هر حالده بو مسئله دهر دائر حكومتى شيمدى يه قدر تنوير ايتمه مش اولان باش مفتيلمكده در . چونكه بو وظيفه اونك در . بونى ده علاوه ايدم ، كه توركيانك فرائض احكامنى الفا

ايلمش اولمى بولغارستان ايجون بر مثال تشكيل ايدم من . توركيه بوكون بر انقلاب ملكيتى در . بوندن باشقه توركيه بولغارستان مسلمانلرينه نسبتله تماماً اجنبى بر ملكيتدر . بولغارستان حكومتى كندى تبعسنه قارشى و مزيت حقوقيه سنك تعييننده اجنبى بر حكومتك حر كاتنه سنك ايدم من . بو برنجى در جه ده بولغار ملتك حسيات حاكمه سنه ، ايكنجى در جه ده ايسه سكر يوز يك مسلمانك حسيات دينيه سنه دو قونور بر مسئله در . بوكون كره ارضه ايكى يوز ميل يونه قريب مسلمان وارد در . بونلر توركيه ده ، هندستانده ، مصرده ، سودانده ، تونس ده جزايرده ، سوريه ده ، عراقده ، حتى يونانستان ، كى يقين وقومشو خريستيان دولتلر ك تحت تابعيتده يشارقلى حالده بو ملكيتلر ك حاكمى اولان دولتلردن هيج برى وراثت احكامنده توركيه نك ائرينه اقتفا ايتمكده در . بوراده تماماً فرائض احكامى جارى بولمقده در .

كرچه محاكمه شرعيه نك تماماً الفاسه طرفدار بعض كنجلر منكده وجودى قابل انكار دكلسه ده بويه هر آكلايه مادقلى شيتك لزوم سنلر كنه قائل اولان كيمسه لر هر ملتده تصادف اولونور . بونلر زمانمزه يك مهلك و مستولى بر خسته لق حكمتى آلمش اولان دينى و مى هر شيتى يقين يرينى بوش بر افق سوداسنه طومش بى شعور كيمسه لر در . دها آچيق بر صورتده افاده مرام لازم ايسه بو يادكارلر بالالرينك اوموزلرى اوزرينه باصوبده بنم سندن يوكسك ديه بوبورلن شياريت چو جقلمه بكرلر ، ده عددجه همان عموميت در جه سنده قهار بر ا كثرى تشكيل ايدن عنعنه پرور و ديندار كته يه نسبتله هيج مثابه سنده درلر . بوكون بو ديندار كته بولغار حكومتك ديندارلى و تبعسنك حسيات دينيه سنه حرمت و رعايتى مناسبيله هر زماندن زياته بولغارستانك صادق و صميمى افرادى درلر . بولغارستان ايجون بويه بر فرصتى آياق ايله تمك حكمت حكومت ايله اصلا قابل تأليف اوله ميه جغه بز قائل .

قالدى كه بولغارستان مسلمانلرينك ديكر عناصردن كرى قالدقلى نظر اعتباره آلتهرق بونلر ك شهره تر قيه ايلرى كيتملرى جدا ارزو اولنورسه بونك ايجون هر شيدن اول وسائلمسزلقندن هر كون بر ايكشمر دانسه قابان مسلمان مكتملرينك اداره لرى تأمين ايدلميلدر . زيرا بى كرده بر اقان عامل احكام شرعيه دكل ، معارف سزلك در .

رد و ايضاح

حرب صحنه سى اولان يرلرده عمومى حرب نتيجه سنمه حاصل اولان معيشت دارلى ، يوقسوللىق ، فقر و ضرورت عرفان و مدنيت ساحلر نده . بويوك غرب ملتلى در جه سنده . انكشاف ايدم من مخيطلر ك فكرى و اجتماعى حياتلر نده اهميتلى تحريكلر يادى ، صلابت اخلاقيه يى كوشتدى ، حسيات دينيه يى ضعفه اوغراتدى ، آنترناسيونال بورولر ك مهادى تلقيماتى بالخاصه كنج و هوسانه زياته جه مياال فردلرده مى دو يغولر ك كوشمه سنى انتاج ايتدى . والحاصل ضعيف روحلى عنصرلرده مليته ، عنعناته ، حتى دينه مر بوطيت قلامدى .

اك فناسى ده مليتى و دينى حقير كورمك ، هر وجهه روحنه يبانجى اولان مخيطلره منجذب و متايل اولمق حتى او مخيطلره قاريشمق ، اونلر ايجنده اريك ايستمه مك تجدد و ترقى پرورلك شعارى اولارق اورتايه صونولدى .

ايشته بو حاللردن تورك جامعه سنك بر فردى صفتيله متأثر اولان حيتلى و غيرتلى قلملر برلشهر ك ، كنديلرينه شايان امثال بر مسلك ده تعيين ايدهر ك (انتباه) ي نشره باشلاديلر .

غايه لرى ايسه ، عرفاً تورك ، ديناً مسلمان اولان و وضعيت سياسيه لرى اعتباريله اقليت حالنده ياشايان يارم مليونلىق بر

كتله يى ، بالخاصه كنج ، تجربه سز ، هر دورلو تلقيناته قابيلمه مستعد زمينه يى مله سزلكدن ، حتى بشقه ملتلك جده سنه طوتولمقندن صيانت ايتك اوزره دين و عنعنه لر ينه مر بوطى حسيلرى تقويه ايتك ، بو آراده كنجلكه يول كوسترملر بوياسيله ميدانه چيقارق يول كسهن لوواتلرلى مدنيت سلاجى اولان علم و قلم ضربه لريله صحنه خارجه نك تارق جماعتى ضرر لرندن قورومق آمال خير خواهانه و حق پرستانه سى در .

(انتباه) بومى و دينى وظيفه سنى ايفا ايدركن اوكونه قره كوزله دلى اورمان چيقدى . آقوردلرى بر اولدينى ايجون عيى هزيان و تره انى صاورمغه باشلاديلر . دهر يركلرى جاملرى اعتراف ايتدرك . اوزره قلم ارقداشمز مجاهد غيور يوسف شناسى افندى طرفندن هر ايكسى ادب و تربيه دائر سنده بحث و مناقشه صحنه ده دعوت ايدلديلر . فقط ، زرده او وارلىق ، اوموز داشلر ك فكر مناقشه سنده ادمانلرى قيت ، علم طغار جقلى بوش ، يكانه مدافعه و تعرض سلاجلى يالان ، افترا ، هزيان ! ...

شيمدى بو ايكزدنبرى : بوراده چيقاقى (انتباه) ك حر ستونلر نده انتشار ايدن بر مقاله م دولاييسيله - بالقباله كيمك صلبندن كلديكى تحقيقه لزوم كورمديكم - فكرت امضالى بر مقاله و آريجه اوز مىالى اولان - جئهنه كوره - يارم ستونلك بر تومن هزيان ايله بكا جاتيور ! ...

اولاً : مقاله مك موضوعنه داخل اولماديلى حالده مبتلا اولدينى مرض اخلاقى نتيجه سى اطرافنده ده ماغوجى ياقى ايستمديكى بر قاج بحثى بر طرف ايدم .

١ - عبدالحميد دورينك سياسى مفكورلرى آكلاتيرلدى : سودى بوزوق خفيه لر ايشنه كيدن يولچينك اوكونى كسرلر ، لافه طوتارلر ، جينه ، چانطه سنه ويا زنبيلنه اداره مستبديه مضر اوراق آتارلر ، صوكرا بو آخلاقندن خبرى اولمايان يولچى بى طوتارلر ويا طوتدريزلر ، بوصورته احسان شاهانه استحقات قازانيرلش ! شيمدى ده معهود ايكيزلر بونى باپورلر ، مقاله ده (شايقه) كله سى كيمديكى ، سياق و سباق كلام اعتباريله هيج بر نوع سر پوشه تعرض و تعرضده بولونماديلى و هدف تعرض قاسكتى سب ايدينه رك اوته كنه بريكنه ، بالخاصه حيثيت و شرف صاحبلينه چانان انحصار جى ذهنيته اولدينى حالده شايقه نك كنار يى علماً غزنه ستونلر نده قاريشدirmekله بى ژورنال ايدنيور ، ايشته هيج بر شيدن خبرى اولمايان تشلك بابامى ده قاريشدirmek اراق اوغلى آلده دكل ، طوتك باباسى ديور !

ملتك حقوق سياسيه سنى ادعا ده بزده ادبياتى ايلك اول استخدام ايدن مرحوم ضيا پاشاك تركيب بندنن مأخذ كوستر مكسرين - كندى تعبير نيجه - جالارق (كوزل سوزلر) سر لوحه سيله آل آياسى قدر غزنه سنك آچيغى قاباتان مباركه بنده مجاهد حریت نامق كال بك مرحومك كوزل سوزلردن بر دانه سنى اوقويام :

معيتى ظلمك دنياه ارباب دنا سدر .

كويكدر ذوق آلان صياد بى انصافه خدمتدن !

٢ - ينه عيى مرض اخلاقيك ديكر نوع تظاهرى اولارق بكا (يارين) موزعليكى اسناد ايدنيور .

هر محيطده اولدينى كى محيطمده جزئى بر منفعت مقابلنده يالانجى شاهدلكه تشنه اوج بش حيثيت و شرف دوشكونى بحث خارجى اولدينى حالده نامه (يارين) حتى تك اولارق كوندريديكى ، اوقودىغى ويا اوقومق اوزره بشقه لر ينه ويرديكى سويله يه جك بر فرد يوقدر . بو سبيله (دلى اورمان) حقنه ديورمك :

يالان سويله يور ، افترا ايدنيور ، ژورنال ايدنيور !

٣ - مقاله ده ره فورمه نك ماهيتى اكلاتمق ايجون سوزى مورخ شهره ستيوبوسه ويرمش و (طرناق) اشارتى ايجنده مطالعه سنى نقل ايتكدن صوكرا [١] و [٤] نومرولى حاشيه لر ده (تاريخ مدنيت) ي مأخذ اولارق كوستر مشدم . (انتباه) ك بشنجى و آلمنجى صايللى ميدانده و حقيقت (مابعدى بشنجى صحيه نك برنجى ستونلر نده)

سلامه عائد سؤلر دولایسیله سابق یکی بازار
شدیه معلملرندن محمد شکری افندییه
جواب
مسئلهکداش ،

ان کنجلیکنی تنویر مقصدیه اداره خانه مزه کوندر-
بیان ابتدیککنز سؤالبری بیوک بر حسن نیت ایله
هر شیدن اول اعتراف ایدلی ، که بو سؤالارک
سزک شخصکزدن بشقه کیری بر هیأتده موجوددر .
سی حائر اهمیت دکل . ایستق بونلری ترتیب ایدن
اولیکز ، ایسترسه بو بر هیئت اولسون . اسلام
ل و منطق بر دین اولسی اعتباریه هیچ راستیضاح
چکنمز . او درجهده علوی و حقیقی بر دیندر .
استیضاح و انتقاددرده بر حسن نیت ، سلامت فکر
کم اولسون . بوراده سوزده باشلامدن اول شورا-
لیلم که سؤالارکنز ماهیت اعتباریه دینک ال نازک
الک زیاده مباحثه و مناقشهیه مساعد اولان مباحثه
ور . بونلرک ترتیبده سز سائق اولان مقصد شو
ن برندن خالی دکلدر . سز یا دینی اک ضعیف
نقطهسندن اورمق و حاشا اونک عقل و منطق
الیف اولمادیغنی اثبات صدیده سؤقراک بر اصول
تطبیق صورتی ایله زی الزام و بالنتیجه دین ایله
غایهمنی استهداف ایدیورسکنز . یاخودکه حقیقه
یکیزه ایضاح ایده مدیککنز بو جدا نازک حقایق
کنناه ایله اول امرده کندیکنزی و دولایسیلهده
ت اولان کنجلیکنی دین مجتهد تنویر اتمک ایستیه
بو ایکی سائقدن برنجیمی بر مسلمان ایچونه قدر
یح ایسه دیکریده اولسبند سزوار تقدیردر .
قکنزده « برائت ذمت اصلدر ، خلافتنه دلیل
قاعده کلیه فقهیهسنه توفیقاً خلقه قارشى دائماً
مر بولونان دینی بر فضیلتک تاثیر ایله بوایکندی
ایدیورز . چونکه دنیاده اجدادینک دینی ایله
نوق آلاچق هیچ بر عرفان و وجدان صاحبک
حتال و برنلردن دکلز . بونک ایچوندر ، که سزده بو
سؤالر هپ قرآن عظیم الشانده نصوص قاطعه ایله
کور و منصوص اولان احکامدن در . مسلمان
نلره اینانما کنز لازمدر . دکلسه کنز بزم غزیه من
تسیدر . مخاطبلر من مسلمانلردر . دینسزلی
قصدی ایله نشر اولمان بر مسیور غزیه منی
وب چمپورز . و دین خفته هر نه قدر بوکی
رک عریض و عمیق تحلیلات و تفسیراتنده بولمغه
ماحب صلاحیت بر آدم وضعیتده کور میورایسه که ده
ایرادینه سزی سوق ایدن قوت اگر حقیقه
صاحبی ایسه عقلمنک ایردیک قدر ، صرف کندی
مقتادامز دائرمنده بر مسلمان دین قرده شکز
نور ایکی کندیمن ایچون دینی و وجدانی بر
یدیورز . بونی حسن تلقی و یا سوء تلقی اتمک ،
رق ، که سزک کندی سویه ادراک و عرفانکیزه عائد
هی نقطهده الهک برلکی دیناً و فناً تصویر
رسکنز . مقام تعظیمده لفظه جلالک اولنه بر
له سنک علاوه ایدلش اولمامسی ایله جمله نک
محوی خطا کزی بن سزک جناب الهه قارشى
بر متسزلیککنز یاخود قواعد نحویه یه عدم
زیاده عجله ایله دقت اتمش اولمیکیزه حمل ایدیور
یق تعالی و تقدس حضرتلرینک برلکی فناً تشریح
که نه بز صاحب اقتدار و نه ده بوشنر محات و
کلایه یاه جک درجهده سز ارباب فندن اولمیدکنز
له سنک استعمالدن مقصدکنزک دلائل عقلیه و

منطقیه مفهومی افاده اتمک اولدیغنی آ کلابورم . شمایی
صده کاهم ؟
عزیز مسئلکداش ، جناب حقک وجود وحدانیتی بیلیمک
و آ کلامق ایچون اوتدن بری ایکی یول وارددر . بونلرک
برنجیمی طریق عقلی دیکری ایسه طریق نقلی در . نقل طریق
ایله جناب الهک وجود و وحدانیتی بیلیمک اسلام ، خریستیان
موسوی هر نه اولورسه اولسون برمدین ایچون صحنه اصلا
شبهه جائز اولمان کتب الهیهده موجود نصوص ایله او نصوصی
نقل و تفسیر ایدن کتب دینییه ک احکامنه تعبیدی بر صورتده
ایمان اتمک و ایستدر . عقل ایله بیلیمک ایسه یرده ، دکنزده
و کوکده موجود و مرئی اولوب موسیو تحسین نامی ایله
معروف اولان خواجه تحسین افندی مرحومک « یازمش دستگاه
لوح محفوظ طبیعتده » « مجسم لفظ معنیداردر عالمده هر
موجود . » قطعه منی ماصدقجه هر بری بو نسخه کبرای
کائناتده بر نقطه زوال حکمنده بولمان میلو نلره مخلوقات
و موجوداتی نظر عبرت و تدقیقدن کیره رک بونلرک احوالی
ایجه دوشونمکه اولور . برلرده و کوکارده مصادف چشمان
عبرت و حیرتمز اولان لایعد موجودات وارددر که بونلردن
وهله اولاده الک بسیط کوردکنر عزی یاه راز تعمیق نظرله
سنجیده میران عقل و حکمت ایده جک اولورسه بونلرک
ماده اصلیه و تشکلات داخلیه و خارجیه لری ایله طرز حیات
و معیشتلرنده اوله بر انتظام و مکملیت ، یشادقاری محیطک
الجابات طبیعیه و مادیهنه انطباق خصوصنده او درجه بیوک
بر اثر حکمت و معقولیت کوریلور ، که بونک اوله مادیون
طرفندن ادعا ایدلک ایسته نیلیدی کی بی شعور و کور برطاقیم
عناصر طبیعیه ک تاثیرات متقابل لری نتیجه منی اولدیغنی هیچ
بر عقل سلیم قبول ایده من . بالعکس ضیا پاشا مرحومک
« سبحان من تحیر فی صنعه العقول »
« سبحان من بقدره یعجز الفحول »

قطعه سنکده دلالت ایتدیکی وجه ایله صاحب قدرت و کمال
بر مؤثر ذات الشعورک اثر صنع و قدرتی اولدیغنه حکم اتمک
ضرورت منطقیه منی قارشپسند بولمور . نصل ، که مبدأ منشأ
بیلیمدیککنز محتم بر بنانک اسلوب لطیفی تماشا و تدقیق
ایتدیکنز زمان بونک صو ایله طوپراق بر رینه قاریشهرق
کر بیچ ویا طوغله کسلمش و بوکا طاش و آغاج ویا دمیرده
التحاق ایدوب کلشی کوزل بر صورتده مذکور مالزمنک
بر بری اوزرینه بیغیلمسی صورتی ایله کندیلکندن وجوده
کیورمش اولدیغنه احتمال ویره هیوب فن هندسه و معماریده
صاحب اختصاص رمؤثرک اثری اولدیغنه انتقال ایتدیکنز کی
اجزای کائناتده حیرتبخش عقل بشر اولان بوانتظام ، بومکملیتندن
اثرندن مؤثره انتقال صورتی ایله جناب الهک وجود و وحدانیت
و کمال و قدرته استدلال ایدرز . بو اعتبارله طبیعت دست
قدرتله یازمش بز کتاب حکمتدر ، اونى اوقومق هر کسک
سویه ادراک و عرفانه کورمدر . ۱۹۰۴ ده وار شووده
منعقد علوم طبیعیه متخصصلری قونفرمنده الوهیتک بر
موجود مثبت ویا بر مفهوم موهوم اولوب اولمادیغنی مسئله منی
ده مسائل سائر عامیه میاننده موضوع بحث و مناقشه
اولشدی . کنج علما بونک بر مفهوم موهوم اولدیغنی ، ده
آجیق تعبیر ایله الهی انسانلر یاراتدینی فکر سقیمتی مدافعه
ایدیورلردی . بالعکس اثر و نفوذ صاحبی علما قانون طبیعیتی
لمیل ایده رک اثرندن مؤثره استدلال طریق ایله جناب حقک
وجود و وحدانیتی اثبات و منکرلری الزام ایتدیله ایدی .
بو خصوصده فنی تفصیلات ایسته نیلره او زمان روس
لسانی اوزرینه نشر اولمان پروتوقوللره مراجعت ایتلرینی
توصیه ایدرز .
ایسته احوال کائناتی تدقیق ایله اثرندن مؤثره انتقال
طریق ایله عقلاً وجود و وحدانیت و کمال و قدرتی استدلال
ایتدیکنز خالق تعالی دین اسلامک طریق نقلی ایله زه
طایتدینی جناب الهدر . جناب الله اخلاص شریفده تفصیلاً

تعریف یورلدینی اوزره هر درلو شکل و ماده وزمان و مکان
و شریک و نظیردن معری و مزمدر . اونک کوکده اولدیغنی
تعبیری آجیق علویته علم اولان بر استعاره بدیه در . او هر
یرده حاضر و ناظردر . اجزای کائنات اونک قدرت
و موجودیتک برر معکسی ، برر شاخدی در . شاید جناب
الهک بر شریکی اولدیغنی فرض ایدیه جک اولورسه ایکی اراده
یکدیگری ایله تعارض اتمک احتمالنه منی بونلرک مخالف قوتلر
کی یا بری بری متقابلاً احما اتملری یاخودکه بر یرده اجتماع
ایملری ضرورتی حاصل اولور که برنجی صورتده عجز ایکنجی
صورتده اجتماع تقیضن لازم کیککه بونی منطق قبول ایدمن .
کوریلیمور که طریق عقلی ایله وجود وحدانیتنه استدلال
اولمان خالق تعالی ایله دین مبین اسلامک نقلاً زه تعریف
ایتدیکی جناب الله عیندر . بونده هیچ بر فرق ، هیچ بر
تضیق یوقدر . طبیعتی الک اینی آکلامش و هر بری بر علمک
واضحی اولمش اولان علما و حکما یوقاریده عرض ایتدیکنز
وجه ایله صرف طبیعتی تدقیق سایه سنده اثرندن مؤثره انتقال
طریق ایله جناب الهک وجود و وحدانیتی تصدیق اتمش
و زمانلرینک الک دیندار آدملری بولمشلردر . بوراده علم
حیوانات و نباتاتک واضحی اولان « قارل لیه » و علم هیاتک
مؤسسی بولمان « نیوتون » ایله « وولتر » و « ژان ژاق
روسو » بی ذکر اتمکله اکتفا ایده جکنز . خریستیانلرک
دینسزلیک ایله اتهام ایدرک آفروس ایتدیکی « وولتر » ایله
« ژان ژاق روسو » جناب الهک وجود و وحدانیتنه نام بر
مسلمان کی ایمان اتمش و بونی بیوک بر صمیمیتله اثرلرنده
تصریح اتمکده بولومشلردر . بز وولترک خاطرمنده قلش
اولان شو :

« وار بر الله حاکم ازلی »
« بوتون اشیا ایدر آتی اخطار »
« ادراک ذاتی در امر محال »
« ایده من کسه وار لغین انکار . »
قطعه منی ایله ژان ژاق روسونک شو :
« بز ایسه سر ایدوب بو بنیادی »
« آکلارز طرحنه نه در بادی »
« خالق خلقی سر ایجادی »
« جمله بی بیلیمک ایسته رز حالا . »
قطعه منی مدعای منی انباته دلیل اولمق اوزره بورایه درج
ایدیورز . توفیق فکرت مرحومک « خلوق » ک
« آمت » سنده :
« بر قدرت کایه وار علوی و مزه »
« قدسی و معلا اوکا وجدانه ایناندم . »
و نامق کلاک بر معشوقه وجدان صفی ایله حضرت پیغمبره
اعلاى خطاب ایتدیکی وجد و استغراق دمندنده سوبیلدیکی :
« هادم الشریک اولان دایمه »
« ایدرم بیک یمن بو دعویده »
« سکاده بر نظیر اولور دیردم »
« ایکی الله اولایدی دنیاده ! »

قطعه لریده دلالت ایدر که بزدن چوق یوکسک و شمولی بر
احاطه نظرله کائناتی کورمش اولان اعظممن دخی جناب
الهک وارلغنی و برلکنی اقرار و تصدیق اتمشلردر . دیکر
جهندن کائناتی بر ماده اصلیه نک قابلیات متنوعده تجلیسندن
عبارت عد ایدن مادیون سبب اول کائنات اولمق اوزره قبول
ایتدکری ماده نک نه ماهیت و نه ده شکل و صورتی تعیین
ایده منلری اعتباریه دین مبین اسلامک شکل و ماده و زمان
و مکاندن مزه و مجرد اوله رق تصویر ایتدیکی قدرت کلیه
مفهومی رد و جرح ایده منلردر . بلکه بر مسلمانک
ایمان ایتدیکی خالق تعالی ماده دن مجرد و ذات الشعور بر
قدرت کلیه اولسی حیثیتیه مادیونک قبول ایتدکری بی شعور ،

کور بر ماده اعتقادینه نسبت قبول اتمیه جک درجه ده ها معقول و معادلر . اونه دنیوی دینی جرح اتمیکه چالیشان « شوبن خاور » « کوستاو لوبون » « لویی بوخنر » و امثالی دین علیهداری حکمانک اثرلری دینه قارشوی ولو اک بی طرف بر نظریه مطالعه ایدیه جک اولورلرسه بونلرک استناد ایتدیکی نظریاتک ده اسلامیتک الوهیت حقنده تلقین ایلدیکی عقیده قدر تطمین وجدان ایدهمدیکی تسلیم اولنماقی ممکن دکلدن ایشته بورایه قدر صرف عقلی اولان تشریحاً تمز وجه ایله انسان جناب الهک وجود و وحدانیتیه صورت صمیمانه ده ایمان ایدیه جک اولورسه دیگر سؤاللرکزده بیان اولمان حقایق دینی کندی کندیته حل ایدیه یلیر . علی الخصوص اراده بشرک نیک و بدی انتخاب واحرا خصوصنده کی سر بستیسنگ ارثیتک ، بنیه نک ، تربیه نک و بونلره انضماماً زمان و مکانه عائد صرف طبیعی ویا تصادفی بر طاقم اسباب و عوامل مادیه و معنویه نک تأثیراتی ایله مقیدیتی قضا و قدری ، نفس بشرک خیر و شره اولان میلاناتی جن و شیطانی ، فضای نامتناهیتمک احتوا ایلدیکی عوالمک بعد مسافه ، ارضک دوره تشکلی و درجه حرارت اعتباریه فکاده بر چوق طبقانه آیرلقلری یدی قات کولک و یرلری ، صرف مواهب الهیه دن اولان استعدادات عقلیه نک درجات و ملکاتی ملائکه کرامی ، عمر بشر ایچون بر مبعاد طبیعی اولدینی کی حیاتی اقطاعه اوغراتان اسباب عارضیه نک وجودی اجل قضا و مسامی ، بر المانک یرد دوشمه سندن عبرتین اوله رق جاذبه عمومیه قانونی کشف اتمش اولان ریاضی شهر « نیوتون » ک جبره مساعی سندن دیشاری جیقمقیزین اجرام سماوییه فکراً دولاشه رق بونلرک ماده ، حجم ، ثقل و محرکری ایله سرعت حرکتلرینی کشف و تعیین اتمش اولدینی معراج حضرت پیغمبری و نهایت ادراک حقایقه عقل بشر ایچون بر منتهای حدودک موجود اولمسی ده سدره المنهای هر کسک کندی استعدادینه کوره ایضاح اتمسینه کافی در ظن ایدهرم .

بونلکه برابر فنون موجوده نک هنوز بوتون سرائر کاشاتی کشف اتمش اولدینی ده کسه ادعا ایدهمز . عصر مزک اک بیوک ریاضی و هیأت شناسی بولمان مشهور « قامیل فلاماریون » « L'inconnue » « مجهول » نامنده کی اثرنده بعض حادثات ایله او حادثاتدن استدلال اولمان وقوعانک تحققدیه کی اسراری تصادف ایله حل وایضاح صدنده حساب احتمالی دستورلرینی بونلره تطبیق ایلدیکی زمان بوکی حادثانک تصادفه حل اولنه میوب حقایق و حادثات آرسنده هنوز فنک ساحه تنویری خارجنده قالمش ماهیتی مجهول بر طاقم روابطک موجود اولدینی قبول ایدمک ضروری بولندیکی نتیجه سینه واصل اولیور . هر کون کوزمزلک اوکنده پایلان اسپریتیزم تجربه لریده قامیل فلاماریونک بالریاضیه کشف ایتدیکی بو حقیقتی فعلی بر صورتده تأیید اتمکددر .

بوندن ایشقه قرآن کریمک احتوا ایلدیکی بوتون حقایقک ده بوکون تمامی ایله اکلاشلیمش اولدینی ادعا ایدیه مز . بو حقایق علم و فنک ترقیات و کشفیات ایله متناسباً آکلاشیله جقدر . نصل ، که شمسک استقراری و ارضک حرکتی حقنده کی آیت جلیله قرآنییه نک معناسی آنجق « قورنیق » نظریه سی ایضاح ایدیه یلیدیکی کی استعمال کؤل ، لم خنزیر و فعل زنانک حکمت منوعیتی ده بوکونکی انکشافات علمیه ایله اکلاشیلیمشدر . بوکا قیاساً دین اسلامک نص قرآنه استناد ایدن بعض حقایق اکر بوکون لایق ایله آکلاشیله میورسه بونلرک یارین آکلاشیله جنی محققدر .

بز بعض خواجه لرک جهالثلرینی قبول ایدهرز . لکن بو اونلرک شخصلرینه عائد بر نقیصه در . دینه تأثیری اولهمز . بز هانیکمز مسلمکمزده صاحب کمال اولدیغمزی ادعا ایدیه یلیرز ؛ ایکی کره ایکنیک دورت ایتدیکی صرف تعبدی بر صورتده بلله مش اولوب نه ایچون دورت ایتدیکی بیلمین معلملر یوقی ؟ علی الخصوص هر علمده اربابنک اتفاق ایدهمدکری نیجه مغلق و مفصل بر طاقم مسائل واردرکه

بونلری تعبدی بر صورتده قبول اتمک علمک ضرور اتمندن دره مثلاً : ریاضیائنده مخالف استقامتده حرکت ایدن ایکی نقطه نک بعدنامتناهیده برلشدکری کی تجربه اتمشدر ؛ اعظم نامتناهی بی هانکی عقل قبول ایدر ؛ هر هانکی بر عدد اعظم نامتناهییه تقسیم ایدلکده خارج قسمت صفره منتهی اولور دستوری ساده بر فرضیه دکل ، تمامی و تفاضلی ده بر دستور ریاضی اوله رق تطبیق ایلدیکی حالده خارج قسمتک مقسوم علیه ایله حاصل ضربی مقسومه مساوی اولدینی قاعده سنجه اعظم نامتناهی دفعه آلمان صفرلرک نه صورتله مقسوم اولان عددی ویرد . یاه جکنی کیم و نه صورتله ایضاح واثبات ایدیه یلیر ؟ ... الخ ایشته بو حقیقتلرک ایضاح ایدیه مه مسی علم و فنک قیمتیه نقیصه تشکیل ایدهمیه جکی کی دینکده هنوز ایضاح ایدیه مین بعض حقیقتلری دینک علویاتی اخلاص اتمز . شمدیلک بو قدر کافی در ظن ایدرم عزیز مساکدش !

مجهتد

پارلاق بر دوکون

مارت ۲۸ - ۲۹ تاریخلرنده غزیه مز مدیرمسئولی بصری افندیکنک دوکون جمعیتلری اطرافدن کلن بر چوق دوستلرک اشتراکیله غایت پارلاق بر صورتده اجرا ایدلمشدر . طرفینه سعادتلر تمی ایدر و عمرلرینک نهایتنه قدار مسعود و مرفه بر حیات کجیرملرینی جناب ذوالجلالدن نیاز ایلرز .

تورکیایه هجرت مسئله سی

بولغارستان مسلماملرینک اکثری سنده « آرتق بولغارستانده یاشانماز تورکیایه هجرت اتملی » کی فنا دوشونجه لر واردر . بو دوشونجه هله صوک زمانلرده ده چوق کیمسه لرک قفاسنه کیردی . بودوشونجه تصور حالنده قالدیقه فنا دکل . فقط بالذات مهاجر اولغه قالدیلرسه ایشک فنا وفلاکتلی جهتی اووقت آ کلاشیلیمور . مسلمانلری بولغارستاندن هجرت اتمکده سوق ایدن اسباب حد ذاته پک عادی سبیلدر . مثلاً : بعض کویلرده بولغار وطنداشلرله تورکلر آراسنده بعض کلا شامامازلوق ظهور ایدیور و بعض وقعله رده سبیت وریلور . بو وقعلرک وجوده کلدیکنی کورن بعض قیصه دوشونجه لی تورکلر وقعیه و وجوده کتیرن سبیلری دوشونوب آراشیدراجفی یرده هان آرتق هجرت اتمکدن باشقه چاره یوقدر دیهرک هجرت بولنی طوبیور . حالبوکه بز هجرت کی آتشدن بر کوملکی کییوبده وجودلر میز یا قاجغزه ، اولاد و عیلمیزی بویوبوب بتیشدکری اوچاقلرندن ، قومشو و حصم و اقربا لرندن قانلی کوز یاشلریله آیراجغمزه وقعله رده سبیت ویرن اشخاصی بولوب نیجه عدالتله تسلیم اتمکده چالیشسه ق چوق معقول بر ایش بامش اولورز ظن ایدیورم . چونکه بولغار رستان حکومتنک قانون اساسیسی بولغار تابعیتی حائر اولانلره چوق واسع حقوق بخش اتمشدر . تورک اولسون بولغار اولسون مخالف قانون حرکت ایدنلرک جزاسنی ویرده جک قانونلر و بو قانونلری عادلانه تطبیق ایدیه جک حاکملر واردر . یرکه بز وقعله رده سبب اولان اشخاصی بولوب میدانه چیقارالم . شاید وقعیه سبب اولان آدملری میدانه چیقاروب ضابطه یه تسلیم ایتدیکنز وقت جزاسنک ویریلدیکنی کورورسه ک اووقت محل عائینه حقی اوله رق شکایتلر میز عرض ایدرز . فقط بز بیلورزکه قانونه مخالف حرکت ایدنلرک جرماری ثابت اولدقده اونی جزالاندیرمایه جق بر حکومت یوقدر . بناء علیه صوک زمانلرده اوراده بوزاده وقوعه کلن وقعلرندن قوشقولا نوده هجرت اتمکده قانقما یالم . وقعلرک فاعلرینک تجزیه لرینی ایستیه یلم . زیرا هجرت اتمکده میدانه بر سبب

یوقدر . هجرت کی مدھش و عالمه لری کوکشدن سوندر فلاکتلره کوز کوره کوره آتیلما یالم کندیتمز آجیاز اولاد عیلمز آجیایلم . حکومتدن شکایت ایدهمیز . حکومت بوکونه قدار مسلمان تبعیه قارشو بر عدالتلر و بر استثنائیلک کویسترمه مش و بوندن صوکراده کور میه جکدر . بویله بر حکومتک اداره سنده بوکونه قدار رفاه یاشایان تورکلر بوندن صوکراده رفاهلرینی غائب اتمیه جکلر امین اولهم .

سوزلرمز تورکیایه هجرت اتمیه یکنز ، اوراده یاشامق مشکلدر دیمک دکلدن . هجرت ایدنلرندن مستثنا اوله رق نائل اولانلرده واردر . فقط بونلر چوق محدودر باخصوص بوکون تورکیایه کیدن مهاجرلره حکومت اعظم درجه ده معاونت ایدهمیور . زیرا تورکیا حکومتی ده یونانستان مهاجرلرینک اسکان مسئله لریله مشغول اولدقده و باشقه طرفدن کیدن مهاجرلره لزومی درجه ده معار کویسترمه مکددر . بونک ایچون بوکون هجرت اتمک تورک دکلدن . بوندن طولانی بز بولغارستان مسلمانلرینه هجرت قورقونج فلاکتلره کندیلرینی آتاماملرینی و هجرت فکرلر شمدیلک اونوتلرینی و اولدقلری یرده چالیشوب ملکلر معمور ایتلرینی خالصانه توصیه ایدرز .

رومانیا قرالیچه سی استانبولده

(قریس) اطه سینه کیتیمکده اولان رومانیا قرالیچه استانبولدن کچرکن اوراده دورمش اولان واپوردن اید و استانبولک شایان تماشا محللرینی زیارت اتمش و زیارتلر پک درین انطباعلر آلدقلرینی ده سوله مشلردر . بوندن صو قرالیچه واپوره عودت اتمش و واپور حرکت اتمش قرالیچه نک ، قریسده بولونان پرنس قارول ایله کوروش اوزره کیتیمکده اولدینی حقنده شایعلر دوران اتمکده اید رومانیا سفارتخانه سی بو شایعلری تکذیب اتمکده در .

وظیفه و صلاحیتنی بیلمه یل بر معلم

شمی معلملرندن عزالدین افندیکنک اکزجه قریه بیلمدیکی دینی مسئله لره آل اوزادارق اورتابه آتدیغی اضافلر و حقایق قرآنییه مخالف سوزلرینی دینی و عقلی دلیل رد ایدن مقاله میز کله جک صابیده اوقویکنز !

تورکیاده آت اتی

وسائط نقلیه نک ایفاسنده مهم بر رول اویسانان آنسلیک منقرض اولماسی و آلامماسی ایچون آننک ینیمه ائی کورولش و بوکونه قدار انسانلر آت اتی ییمه مشلردر فقط صولک زمانلرده تورکیاده ده دوقشورلرک بایدقلری تدفیه نتیجه سنده آت آننک مضر اولدینی آکلاشیلیمش و ویا نقلیه نکده میخانیهی و متحرک ما کیمه لرله تأمین ایدلر اولدیغندن آت آننک ینیمه سنده بر محذور قالدیغی یته دوقشور سوله مشلردر .

حیوان باقیجیلقدن بحران

صوفیه داخلیه نظارتنک قضا قائممقاملرندن آله تلغرافلرند آکلاشیلدیغنه کوره صولک زمانده ایلک بهارکده حالده قیش و صغوفلرک حالا دوام اتمی یوزوندن و ویراجه سنجاقلرنده (۱۴) بیک قدار ابری و اوفاق حیر اولمشدر . بونک اوزرینه حکومت حیواناتک آچلقدن آلامماسی ایچون بوسنجاقلر اها لیسندن محتاج اولانلره چاق و مالیه نظارتندن قرمدیت صالیمماتی ایستهمشدر .

قادیانسز کوی

آلمانیا ده غزیه مخبرلرندن بری اها لیمسی یالکیز بکارار ککلر عبارت اولوب هیچ دیشی جنس بولونمایان برکوی که اتمشدر . شورامی شایان حیرت که بو کویک اها لیمسی مسعود و مرفه بر حیات کجیرمکده اولدقلرینی یته مذکر مخبر یازمقددر .

تورک دینی

اسلام دینیدر ، دینی بو تورک ،
تورک اسلام اولان اولورمی دوشکون ؟
اسلام اولانه یاقیشماز اورکک ،
بیهوده یره وقت کچیرمک .
تورک دورماز هان چالیشمق ایستهر ،
(قدسی امل) ه قاوشمق ایستهر .
قالق ، آی تورک ، یورو ، جهان سنکدر !
باق ، باق شو کنیش فضا سنکدر !
بالایده باق سما سنکدر .
اوج ، اوج ، چیق ، چیق که ، علا سنکدر .

۲۵ شباط ۹۲۸

حافظ اسماعیل

— ایکنجی صحیفه دن مابعد —

بو مرکزده ایکن (طرناق) اشارتی قوللانماش ، آلدینی
یری کوسترمه مش ، کندی مالی کی عالم سورمک ایستهمش ،
باشقه سنه عائد کتاباردن یازی چالمش یا یغاراسیله چسکانه آغزی
تقلیدی یاییور ...

یالان سویله یور ، جهالتی ایله برابر نه قدر ایکنجی روحلی
بر مخلوق اولدینی ایل عالمه اعلان ایدیور .

۴ — دلی اورمانک صاوردینی هذیان : (کوفلو حصر
اوستنده نماز می قیلا جقسکیز نه یاجقسه کز یاپک ، بو کسجک
آرتق سزه او یوبده دیز پارالایماز !) در .

بو صراحت قارشینده معهود مقاله ده صاغه صوله
اوردینی یالپالر باتدینی جاموردن باق کندیسنی چیقار ایلیوری ؟ !

*

شیمدی مقاله نك اساس موضوعی تدقیق ایدم :

۱ — اورویاده انتباه و تیقض ، تجدد و ترقی مادامکه
دینی اصلاحات ایله باشلامشدر ، بزدهده تجدد و ترقینک
آنجیق دینی اصلاحات ایله حاصل اولاجنی ادعاسنک جاهلانه
اولدینی اثبات

۲ — خریستیان دیننده اصلاحات اجرا ایدنلر خریستیانلنی
صفوت اصلیه سنه ارجاع ایتک ، شریعت عیسویه نی قانونیک
کلیساسنک تحکمندن و پت پرستلک عادتلردن تجرید ایلک
ایسته یورلردی .

بزم هوسکارلر ایسه : اسلامیتی منیعندن صفوت اصلیه
سندن اوزاقلاشدیرمق ، هوسات نفسانیه و تمایلات شهوانیه
لرینه او یغون بر قابله صوقق ایسته یورلر .

۳ — ره فورمه جیلر انجیلی اورویا لسانلرینه ترجمه
ایده رک آیینلری ملی لسان اوزره یاپدقلری کی بز میکیلده
قرآن کریمی تورکجه به ترجمه ایده رک نمازده ترجمه نی اوقومق
ایسته یورلر ...

۴ — ره فورمه جیلر بعض آیینلری ، آلایلری ، اغزه به
وحضرت مریمه عبادتی آتدقلری کی بز میکیلده بعضاً زمینده کی
میقروبلری سبب کوستره رک ، بعضاًده اوزون ایش اولدینی ،
تبیل خرچی اولمادیغنی ایلری سورهرک نمازده کی رکوعلری ،
سجودلری ، قیاملری قالدیرمق ایسته یورلر .

۵ — ره فورمه جیلر قانونیکلکه قارشنی اعتقاداً و عملاً
خیلی فرقلری احتوا ایدن قالومیسئلکی ، پروتستانلنی احداث
ایتدکاری کی بز میکیلده روح اسلامه کلیاً مغایر اساساتی حاوی
بر مذهب احداث ایتک و اوستنه اسلام تمغاسنی باصمق
ایسته یورلر .

بونلره علاوه (دلی اورمان) برشی ده ایسته یور ،
ره فورما جیلر مراتب روحانیه نی ، مناسترلری وامثالنی قالدیر-
دقلری کی (دلی اورمان) ده شمنی ده کی نواب مکتبنی و
مدرسه علییه نی قالدیرمق ایسته یور .

یارم ملیون تورکه اذان محمدی نی اوقویواجق مؤذنی ،
شعائر اسلامیه دن اولان جماعته ادای صلاتی ایفا ایتدیره جک
امامی ، اموات مسلمینی تجهیز و تکفین ایده جک خواجه نی ،
شرعی روحی و اخلاقی احتیاجلرینه جواب و یره جک مفتی
و واعظی یتشدیره جک شو ایکی مؤسسه نی اورتادن سیلوب
سیورمک ایسته یور . آنا وطنده کی امام و خطیب مکتبلرینی ،
دارالفنونک الهیات فاکولته سنی کور کوزلری کورمه یور .
بیم او مقاله ایله اطرافنده بحث آچق ایسته دیکم مسئله لر
بونلر ایدی . بو موضوعلر اوزرنده سویلیه جک سوزی ،
بیلدیره جک فکری اولانلره یول آچق ایسته یوردم ، (دلی
اورمان) ک بویاده بر مطالعه سی واریسه :

ایشته قلم ، ایشته کتب ، ایشته محول ... !
شیمدی موضوع ایله علاقه دار بر یالاننی ده صورتانه
چارچام :

(دلی اورمان) دییورکه : بوکون (لوتر) کچین برتک
تورک اورتاده یوقکن بو صاحبانک هدفی ندر ؟

ینه صایسز یالان سویله یور ، (فاتحه ، اخلاص ، کوثر)
سوره لرینی همده یاکلش اولارق ترجمه ایدوب اوقویارق جمعه
نمازی قیلدیران اولمادیمی ؟

ا ک صوک جیغیرتغان ابوالمظفر احمد صاحب اولدینی حالده
یومی غزهلرده ، هفبه لقی مجموعه لرده مختلف سببلری و بومیانده
اوتولو پانتالونلری بیله ایلری سورهرک نمازدن قیام ، رکوع
و سجودک قالدیرلماسنی ، نمازک اوطور اولدینی یردن فکری بر
تضرعدن عبارت بر حاله کتیرله سی موضوع بحث ایدنلرک
عکس صداری حالا مطبوعات ستونلرند یاشامایورمی ؟

غسل اموات خسته لقلرک سرایتنه سبب اولدینی ایلری
سورهرک جنازه لر ییقامقسزین کوممکه ا ک یوکسک مقام
دینیدن مساعده استفعا ایدن غزبه مخابرلری اولمادیمی ... !
بز (دلی اورمان) دن بو محشر اطرافنده فکر یاراتماسنی ،

جمله عالمه برابر بزمده بیلمدیکیمز نو ایجاد حقیقتلر اورتایه
صاچاسنی بکله یورز ، او ؛ یالکیز راست کلنه سوکویور و یاراننه
دییورکه :

« مجادلهمز مقدسدر ، صوکنه قدر ! »

بز (دلی اورمان) ک صوکنی کورویورز : کین سنه بو
آیلرده آغلایارق آلی اوپدیکی ، عفونی دیله دیکی ، اولونجه به
قادر برابر چالیشماغه آند ایچدیکی (طونه بوی) آغابکسی کی
« افلاس و فرار ! »

محمد امین

ارتجاع

کله سی حقنده وقتیه برسانله جواب اولمق اوزره یازیلان
بر مقاله نی کوندیریورم ، دلی اورمان و همپارینه ده جواب
تشکیل ایده جکدر

... قوم عربله توأم اولان ارتجاع کله سنک تاریخ استعمالی
مشروطیتک اعلانندن صوکر و وقوعه کلن (۳۱) مارت
وقعه سی مناسبتیه فضله و بلکه ایلک اول قوللانیلمهغه باشلادی .
اولجه هیچ کتاب اوقومایان ، بوتون معلوماتی غزته لره مدیون
اولان ، بر حادیه ویا محاربه سببیه غزته لری که کله به که کله به
اوقویه رق یازی اوقومغه اوکره نلردن بر ذات قهوه خانه ده
فسلی بر حافظ آغایه ارتجاع نه دیمکدر دییه صوری یوردی .

بزم قصیده — هر یرده اولدینی کی — صاریقلی ، صاریقسز
برچوق حافظ آغالر ، خوجا افندیلر واردر ، بونلرک کیمیسسی
قرآن کریمی باشدن باشه فقط قاجریش برطالیغه کورولتیسسی
ایله اوقور ، کیمیسسی بر قاچ صحیفه ازرله مش ، بعضیسسی
ازرله مکه باشلامش صوکراده سنه لرجه مصحف شریفی الهه
آلمادیغنی ایچین یوزندن ده اوقومیه نی اونوتمشدر . خوجا اردن
بعضیلری ده امشله یی ازر ایش ، کیمیسسی ده بنانک زیاده لی
باپرینه قدر اوقومق ، دیکر بعضیلری ایسه عواملک باشنده

مدرسه نی ترک ایتدیکی ایچین عوامله قدر اوقودم و بیایغی
درس کوردم دییه قوروللانیر دورور .

ایشته بزم حکایه سنی سویله دیکمز حافظ آغاده بونلردن بری
ایدی ، قرآندن ماعدا مقصودی ده ازرله دیکنی سویله یوردی .
بیلمه یورم قاریشیقلىق دیمک اوله جق جوابنده بولندی .
اوتدن درجه تحصیل ایله عنوانی بیلمه دیکم بر ذات ، یوق
کیریسسی کیری به دونمک یعنی اسکی اداره به دونمک دیدی .

اسکی زمانده ا ک بویوک تحصیل یووالری مدرسه لر دی ،
شیمدی ایسه ده منتظم مکتبلرمز وار ، فقط مکتبلر منتظم
اولمقله مکمل آدمیلر یتشدیردیکمزی ادعا ایتیم . چونکه بو
مکتبلرک مختلف صنفلردن خروج ایش اولان خلغمزده
آکلامق خصوصنده اسکی حافظ ویا خوجا آغالرمزدن فرقلی
دکلردر . یوقاریدن بری یوروتدیکمز محاکمه لره نظر آ مکمل
بر آدم مدنیت عالمنک صوک مکتبلرینک منتهی صنفلردن نشأت
ایدن کیمسه لر اوله جق دکلی ؟ ناصل که یاری یوله ، آشایغی
صنفلرده ایکن ترک تحصیل ایدن خوجا لرمزده مکمل صایلمه
یورلردی . شیمدی بولغارستانده قاچ دانه مکمل تحصیلی آدم
کوستره بیله جکیز ؟ صوکراده بو خلغه ارتجاعک نه دیمک
اولدیغنی ناصل آکلاده جغز ؟ همزکده علم قورصاغی
هضمسزلق یوزندن تفسخ ایش ، وقتلی وقتسز ، لزوملی
لزومسز آلدیغمز معلوماتی قی ویا افراز صورتیه عقائد
صحیحه و اخلاق حسنه اربابنک یورکنی بولاتمقدن باشقه نه
هنرمز وار ، هانکیمز بو خلقلک محتاج اولدینی علمی ودینی
معلوماتی درست و یردیکمز وار ، بوتون معرفتلمز عبادالهی
شایشیمق دکلی ؟ الله عشقنه سویله ییکمز !

بن : ... ارتجاع کله سندن نه قصد ایدلیدیکی بیلمه یورم ؛
یوقاریده کیریسسی کیری به دونمک ایضای اوزرینه تاریخ
صحیفه لرینی قاریشدیرمق زهرلرده قوللانیله بیله جکی آراشدیره .
جغم ، باقلم بولانیله جکیمی ؟

بر باقیشه کوره : بنی بشر یوز بیکلرجه سنه لر چیریل
چیپلاق داغلرده ، صحرا لرده ، آغاج قووقلرند سرسریانه
دولاشمش ، ایلک آواننده ستر عورت احتیاجنی بیله حس
ایتمه مش ، بر جوق سنه لر آنالر اولادلرینه عالمه رئیسلیکی پامش ،
بابالق ندر ، بابا کیمدر بیلنه ممش ؛ تاریخک بو قارانلق
دورنده « کور طوتدیغنی ... » ضرب مثلی ویا دستور
عامیانه سی حکم فرما ایش . عالمه تشکیلاتی ، اولاد محبق ،
پدرلک شفقکی کیم بیلر نه قدر زمان صوکره عالمه لر آراسنده
ابوت ، بنوت ، صهریت دولایسیله اوافق اوافق جماعتلر
تشکیل اولومش ، احنال ستر عورت ده نیلن فعل مرغوبده
بو زمانلرده قبول ایدلمش .

اوزمانلر ، بوکون بزجه غیب و کناه عد ایدیلن شیلر
بلکه بر شی صایلممازمش ، صوکرادن شدتلی جزالرتعیینیه
منع ایدلمه سنه باقیلیرسه فحشک فحش اولدیغنه دائر بر فکر بیه
موجود دکلش .

دینلرک هپسی قادیلری خارجاً شهوت انکیز اولمقدن
منع ایلمه مش ؛ زنا ، طرفینک آرزوسیه ده اولسه بینه جزال
ترتیب ایش ؛ هله اسلامیت قرآن کریمده ایکی صحیفه قدر
آیتله ایکی سوره ده انسانلغه لایق امرلر ایله قادیلری ارکدارک
شهوانی نظرلردن قورویاجق دستورلر وضع ایش و الحق
مسلمانلنک ایلک دورلرنده عرض و ناموس شکنک اصلا
کورولمه مشدر .

شیمدی کله م کیریسسی کیری به دونم بختنه :
بو دورلردن هانکیسنه دوزرسلک ارتجاع پامش اوله جغز ؟
شبهه سز که بز اسلامیتک بو خصوصده کی امرلرینی نظر
دقته آله رق بزم قفامزده اولان دین قارداشلمزی دساتیر
اسلامیه دن خبردار ایتکه چالیشه جغز ؟ جانزدن عزیز اولان
دینزک تحریف ایدلمک ایسته ن حقیقتلرینی نشره و اغراشه جغز .
ا کر قیامته قدر حکمی باق اولان دینزک امرلرینی نشر و تبلیغ
ارتجاعسه ؟ ارتجاع یاپاجغز !

ای تورک و مسلمان قارداشلر ! حسن نیت صاحبی

ايسه كز كليكنز بو خصوصه برله شلم ، تقسيم اعمال ايدهم! دنياسكدن ، ملتجيلكه ، ملتجيلكن قوميتجيلكه تنزل ايدهم! بى مسلمان قارداشلارم ، ياريم تحصيللى كنجلارم يولارنى شاشيردى ، هر هوايه اويانمغه باشلادى . ديسنيز بر ملت ياشايماز دنيور ، هانكى دورلو ديسنيز ياشايماز؟ اونى برلكده تدقيق ايدهم!

معتكف

انتباه غزته سى مدير يته

افندم ،

« انتباه » ك آلتنجى نسخهنده « حبيب قريه سى خطيبى ابراهيم حلمى » افنديك سؤالنه قارشى ويريلن جواب ، محتاج تصحيحدر .

معتبر كتب فقهيه دن « بحر رائق » « بدايع » دن نقلأ شويله ديور: جمعه قيلدريمايه مأذون اولان كيمسه ، باشقاسنى وكيلهده صلاحيتداردر؛ بصلاحيت مطلق صورتده خطابتده شاملدر .

ينه معتبر كتب فقهيه دن « منج » و معتبر كتب فتاوان « ابن نجيم » على الاطلاق [خطيب استخلافه مأذون اولسون ، اولماسون ، عذرى بولوسون بولونماسون] خطبهده استخلافى تجويز ايله مشدر .

« منيه » نك شرح كيرنده ده مسئله مذكوره تماميله تصريح ايديش اولوب ، استخلافك عدم جوازينه قائل اولانلر تحطئه ايديشدر .

بناء عليه ، تشويش اذهانه بادي اولماسى قوتله محتمل اولان « جواب » كزك تصحيحى ضمننده اشبو ورقه نك « انتباه » ك بر كوشه سنه صيقشدير يماسى رجا اولونور افندم .

ا كرى دره مكاتب اسلاميه مديرى

خوجا زاده

حسن صبرى

انتباه — ويرديكمز جوابى كتب فقهيه دن معتبر و معتمد بر كتاب اولدينى معلوم و مسلم اولان (ابن عابدين) دن آلمشديق . اساسا بالاده ذكر ايتديككز كتابلرك ا كريسى المزده بولونمايغندن تدقيقا تمزى تعميقه لزوم كورمك و يالكر (ابن عابدين) ك مطالعه سنه كوره جواب ويزمكه اكتفا ايتك . مع مافيه تصحيحا كزده شايان تشكردر .

صوفيه — صاماقوف آراسنده شمندوفر خطى

مجلس نظر صوك اجنئنده صوفيه — صاماقوف آراسنه بر شمندوفر خطى انشاسنى تحت قراره آلمشدر و بونك انشاسى ايجونده نظارتده بر فوند آيرمغه قرار ويرمشدر . بو مسئله ايجون اراده جارى (اوقاز) ياقنده چيقا جقدر .

هندستانده اختلال

هندستانده عظيم بر اسلام كته سى واردر . بو كته اونه دنبرى انكاتره حكومتك تحت اداره سنده ياشامقده ايسه لوده بعض مجاهدلك استقلاليت حقنده كى تحريكات و پرو- باغانلر نك تأثيريله استقلاليت ايجون حكومته قارشو قيام و عصيان ايتكده درلر . لاكم حكومت بو عصيانلرى بعضاً تهديد و بعضاده بارلاق و عدلله مصلحانه تسكين ايتكه موفق اولور . ايشته بو جمله دن اوله رق بوكونلرده ينه هندستانده اختلال علامتى ظهور ايتش و حكومت اختلالى باصديرمق ايجون قوتلى بر اوردو كوندرمشدر .

داخليه نظارته بر عريضه

كويلر ده نه لر اولييور؟

صوك زمانلرده بر جوق كويلر ده بولغار اهاالى ايله تورك اهاالى آراسنده بعض مؤسف وقعه لر تحث ايتكده در . بو وقايه سببيت ويرن اشخاص ايتورتورك اولسون ايتورتولغار اولسون منسوب اولدقلى وطن و مملكتكه پك بويوك ضررلر ايراث ايتكده درلر . زيرا بو وقعه لر اوزرينه بر جوق تورك اهاالى قوشقولانيور و مهاجرت كى عائله لك انهدام و فلاكتلرنى مؤدى اولان بر آتشك ايجريسنه كنديلرنى آتمغه مجبور اوليورلر . مهاجرتك نه هجرت ايدنلر ايجون نهده حكومت ايجون خيرلى بر ايش اولدينى قناعتنده يز . بوندن باشقه بو وقعه لر وطنداش اولان هر ايكي عنصر آراسنه تفرقه ايقاق ايتكده در . بوندن دولايي حكومت بو خصوصه لازم كن تدابيرى اتخاذ ايدوب بو كى وقعه لك ظهورنى منع ايدرسه هم مسلمانلرك مهاجرت كى مدھش بر فلاكته آيتلما ملىنه يارديم ايتش اولور ، همده وطنداش اولان ايكي عنصر آراسنه كيرمك ايتستين تفرقنى قالديرمش اولور . بو خصوصه مسلمانلرك ، حكومتك بو ايشلرك اوكنى آلمق ايجون عاجل تدبيرلرنى بكه مكده اولدقلىنى محترم داخله نظارته عرض ايدرز .

§ جن ۱۹۲۶ — ۱۹۲۷ سنه تدريس سى طرفنده شمنى قصبه سنده كائن حكومت تورك دارالمعلميندن لك يوكسك نومرو ايله نشأت ايتش اولان معلم و معلملردن وويووده كولى عثمان هاشم افندى ايله صبيحه و بديعه عثمان نوري خانلرك معارف نظارت جليله سى طرفندن بولغار مى شاعرى ايوان وازوفك كلياتندن برر جلد كتاب ايله تلطيف ايدلش اولدقلىرى استخبار قلمشدر . موى اليهم عثمان افندى ايله صبيحه و بديعه خانلرى اشبو موفقيت و مظهر يتلردن دولايي تبريك ايدرز .

جمعيت اقوامده

جمعيت اقوامك تحديد تسليحات قوميسيوننده روس مرخص موسيو ليتوينوف قوميسيونه ترك تسليحات حقنده روسيه حكومتك نقطه نظرينى بيلدير بر پروژه تقديم ايتشدر . بو پروژه ده برى و بحرى قوتلرك حكومتلرك وضعيتلرينه و سلاحلرك مقدارينه كوره موجود حاضرلر ياريسنه ويا درنده اوچى مقدارينه تنزيل ايديله لرى و تاقلرله آغير و اوزون منزللى طوپلر مستثنا اولمق اوزره بوتون مهمات خريشه يي اولدينى كى محافظه ايتمى و هوا قوتلرينك بر سنه ظرفنده احيا ايديله لرى تكليف ايديلييوردي . لاكم قوميسيون بو پروژه نى شمديلك قبول ايتمى بوب علاقه دار حكومتلرك هر برلرينه تدقيق ايتك اوزره برر دانه كوندريله سنى تحت قراره آلمشدر . موسيو ليتوينوف قوميسيونك بو قرارىنى پرواستو ايتشدر .

يوغواسلاوياده استقراض ايديور

يوغواسلاويا حكومتى ديناك قيمتى آرتديرمق و اينه ياديرمق مقصديه انكليز و آمريكان غروپه لرندن (۵۰) ميليون انكليز فرانكى استقراض ايتشدر كه بولغار پاراسيله (۳۰) ميليون فرانكى ايتكده در . حكومت بو كارقاشلىق اولمق اوزره انكليز و آمريقا حكومتلرينك بودجه ده كى واردات و صرفياتك قونترول حقى طائيش و بالقانلرده اولدينى كى بوسنه و هر سكه كى معدن اوجاقلر نى ده قارشولق كوسترمشدر .

ايتاليا جنوبى فرانسه يي صاتون آلمش

صوك زمانلرده فرانسىز فرانكك دوشكونلر سندن استفاده ايدن ايتاليا زونكلىلرى فرانسه — ايتاليا حدودى بونوده وباخصوص جنوبى فرانسه ده بر جوق اراضى صاتون آلمشدر و بو اراضى به كليلى مقدارده ايتاليان مهاجرلرى يرلشمشدر . حق ايتاليان مهاجرلرى برلى اهاالى نى كيمكه اولدقلىرىدن فرانسىز مطبوعاتى بونكه شديته علاقه دار اولمقده در .

كجال پاشا چه اسلواقياه كيدهك

توركيا جمهوريتى رئيسى مصطفى كمال پاشا مارت آينك نهايتلر ده چه اسلواقياده تاترا بالقاننده سمو قووه تس قصبه سنه بر تنزه اجرا ايده جكلىرى استخبار اولومقده در .

افغان قرالى عودت ايديور

بر مدتدنبرى آوروپاده سياحتده بولونان افغان قرالى بوكونلرده لوندرده بولومقده در . قرال حضرتلرى لوندرده پك پارلاق تظاهراتله قارشولامش و بويوك بر حسن قبول كورمشدر . بعض آوروپا غزته لرينك ويردكارى خبرله باقيلرسه افغانستانده صوك كونلرده واسع برسوء قصد شيكسى كشف ايدلش و بوندن صوكراده افغانستانك داخلى وضعيتى پك مشوش بر حاله كيرمشدر . افغانستانده تحث ايدن بو وقايه اوزرينه قرال و رفيقه سى قراليچه ثريا خانم روسيه يي زيارتن صرف نظر ايدرك لوندردن دوغرو افغانستانه عودت ايده جكلىرى غزته لر يازمقده درلر .

اخلاقسزلىق نمونه لرى

شمنى قضاسى كويلرندن قياحق قريه لى سالم احمد اوغلى اسمنده بر ذات زوجيه سيله اوچ سنه چيكنديكن صوركا ايشله مك مقصديه باشقه بر كويه كينمش . زواللى عائله سنى چيكنديرمك ايجون ايل قابولرنده چالشيركن ينه عيى كويدن وقومشولردن سالم حاجى غالب ، نظيف قدير اوغلى ، حسمن حسن اوغللرى ايشله مكده اولان سالم احمد اوغلونك قاربسنى بوشادى ديه يالان يره شهادت ايتشدر و زواللى قادي قاندير- مشر باشقه سنه ، زوجينك خبرى بوق ايكن ، نكاحنى عقد ايتشدر . بو كى بولسزلقلىرى ارتكاب ايدن مفسدره لعنت! .

روسيه ده ايشسزلك

روسيه حكومتنده بولشويقلق ظهور ايدهملى برى آچلق و ايشسزلك دوام ايتكده در . صوك زمانلرده ينه آوروپا غزته لر نك ويردكارى معلوماته باقيلرسه روسيه ده بوكونلرده ينه پك جوق اهاالى ايشسز قالمش و مدھش بر سفالت باش كوسترمشدر . حكومت بونلرك اختلال چيقارما ملى ايجون تدابير اتخاذ ايتكده در .

۱۳ قاريش بوينده قاپلان

بوقيش ايجنده توركياده از ميرولاينده جورى اورمانلر ده اولانمقده اولان بر قاج آوچينك بر قاپلانه تصادف ايتدكلرى خبر ويريلش ، توركياده قاپلان يوقدر ديه بو خبره كيمسه اينا ناماشدى ؛ فقط ۲۳ شباط ۱۹۲۸ تاريخنده بودرومده اجرا ايديلن بر سورمك آونده ۱۳ قاريش بوينده ديشى بر قاپلان انلاف ايدليكلى توركي غزته لرى خبر ويرمكده در . ديمك كه بو خبر اوزرينه آناطوليه قاپلان اولدينى تحقق ايتشدر .